

skulle nedlægges, da uden Tvivl i det mindste en Del nok kunne nedlægges allerede ved Lovforslaget, uden at det vilde give Anledning til særlig indgaaende Forhandlinger eller Misnøje. Men naar den ærede Ordfører nu udtaler et Haab om, at vi ikke alene her kunne gaa til Nedlæggelsen af 10 Toldsteder, men forhaabentlig kunne faa betydeligt flere nedlagte i Fremtiden, saa maa jeg udtale min Betænkkelighed derved. Vi have jo i Aarenes Løb været temmelig meddelagtige i, at der er oprettet Toldsteder, og der er en betydelig Forskel paa at gaa til Nedlæggelse af saadanne og paa den anden Side forhindre, at der oprettes flere. Jeg tror, at det kan være rigtigt nok, at vi søge at indskrænke os saa meget som muligt og ikke faa flere Toldsteder, end der er Trang til, men naar vi gaa den anden Vej og nedlægge Toldsteder, hvor man i en hel Aarrække har haft dette for Forretningsfolk virkelige Gode, vil det vist vise sig at medføre Ubehageligheder. Derfor vil jeg særlig anbefale den ærede Minister — jeg tror for Resten ikke, det behøves — at være meget omhyggelig i Valget af de paagældende Steder. De maa ikke tro, mine Herrer, at jeg særlig tænker paa Bornholm, men jeg ved, at der er andre Steder, som Tanken er henledet paa, og i saa Henseende vil jeg tage et Forbehold, og naar eventuelt et saadant Spørgsmaal senere kommer til Forhandling, vil jeg have Frihed til at have min Mening om, hvorvidt saadanne Toldsteder bør nedlægges eller ikke. Ved Lovforslaget give vi ganske vist Ministeren en udstrakt Myndighed, og vor Tankegang er dog i Almindelighed den, at vi ikke ønske at give Ministeren stort mere Myndighed, end vi ere nødte til. Her gaa vi i modsat Retning, men Ministeren har jo det fulde Ansvar for, hvad han gør.

I øvrigt anbefaler jeg Forslaget og slutter mig fuldstændig til den ærede Ordførers Anbefaling deraf. Jeg er af den samme Mening som den ærede Ordfører, at det er et godt Forslag. Kun vilde jeg have set mine Tanker bedre udførte, hvis der blot var foretaget en Reduktion paa de forskellige Toldsteder. Jeg tror, at det vilde have været bedre end Nedlæggelsen af disse Toldsteder. Det er, som sagt, kun med Hensyn til disse Toldsteders Nedlæggelse, at jeg har villet tage mit Forbehold.

Ordføreren (Kædt): Jeg kan i Grunden godt forstaa, at det ærede Medlem fra Bornholm, der nu havde Ordet, nærer

nogen Betænkkelighed ved Nedlæggelsen af 10 Toldsteder. Naar de Herrer ville se paa de Bilag, der ledsage Betænkningen, ville de nemlig finde, at Toldopkrævningen for Bornholms Vedkommende andrager saadan noget som 35 pCt., naar vi ikke regne Brændevinsskatten med. Medregnes denne, som repræsenterer et temmelig stort Beløb, koster Opkrævningen paa Bornholm mellem 24 og 25 pCt. af den samlede Indtægt. Nu vil jeg indrømme, at der er andre Steder i Landet, hvor Forholdene ere endnu langt værre, f. Eks. Samsø. Der koster Opkrævningen mere end den samlede Indtægt, og det samme er Tilfældet flere Steder. Men jeg kan som sagt godt forstaa, at man paa Bornholm er betænkelig ved Nedlæggelsen af 10 Toldsteder, naar Regnskabet der viser et saadant Facit for Statskassen. Jeg maa imidlertid gøre det ærede Medlem opmærksom paa, at naar vi i Udvalget have foretrukket Nedlæggelsen af 10 Toldsteder fremfor en større Reduktion af Personalet, saa er det sket, fordi man ved at nedlægge 10 Toldsteder samtidig frigør sig for 10 Kontorholdsgodtgørelser og bliver af med Kontoristerne paa de paagældende Steder. Ethvert Toldsted maa betragtes som et Uddannelsessted for ny Toldembedsmænd, og jeg tror, at det, et Toldsteds Overflodighed forudsat, er heldigere at angribe Ondet ved selve Roden, end at reformere paa Overfladen. Med Hensyn til Antallet af Toldsteder i Danmark skal jeg endnu bemærke, at jeg forleden under en Samtale med en ret velorienteret Amerikaner hørte, at de forenede Stater klare sig med omtrent det samme Antal Toldsteder som Danmark. Da nu de forenede Stater have et Landomraade saa stort som hele Europa, og da dette Landomraade paa den ene Side begrænses af Atlanterhavet, paa den Side af det stille Hav, saa skulde man tro, at vi herhjemme kunde gaa til en lempelig Reduktion af Toldstedernes Antal uden at blive nervøse og uden at løbe Fare for, at Statskassens Kontrol med Toldopkrævningen skal svækkes.

Jeg skal dernæst gøre en lille Bemærkning til det ærede Medlem for Odense Amts 2den Valgkreds (M. Madsen). Saa vidt jeg har forstaaet det ærede Medlem, mener han, at foruden den Afskedigelsesret, som Administrationen allerede under de nuværende Forhold har, skulle vi paabyrde Administrationen en *Afskedigelsespligt*, men jeg tror ikke, mine Herrer, at det vilde være rigtigt at gaa til den Slags detaillerede Indgreb i Administrationens